

Komandi partur
Í komandi parti verður millum annaðn áhugaverdar frásagnir hjá Kristani frá tingarbeiðnum.

Ein skakandi vanlukka hendi sunnanfyri Fámjin í 1931.

ímillum, vil fáa stórar uppgávur og nógv mál at røkja og varðveita. Støðan verður nú tann, at Sambandsflokkurin fær slíkan avgjórðan meiriluta, at hann gerst førur fyri at fáa mál og sakir ígjøgnum, sjálvt um hinir flokkarnir skuldi verið ímóti.

Dimmalætting kundi gotta sær

Tað var ikki so løgið, at Dimmalætting gottaði sær mótvegis Sjálvstýrisflokkinum um valúrs-litið.

Í grein “Tallene taler”, verður skrivað:

Da Selvstyrepartiet ved Valget i 1918 opnaaede Flertal i Lagtinget, var Tingakrossur i den første Sejrsrus ved at eksplodere af Vigtighed og Overlegenhed.

I Tingakrossur for 27. April (1918) skrives saaledes bl.a.:

Í 12 ár livdi sambandið í Føroyum. So var komið á deyðastrá; tað fall og tess fall var stórt. Endin var syndarligur.....

1. juni sama ár verður skrivað: So mikið er vist. Sambandið í Føroyum kemur aldri aftur á føtur. Tað fall við alla...

Síðan verður víst á, at í 1918 fekk sjálvstýrisflokkurin 3.052 atkvøður og Sambandsflokkurim 2.959. So munurin var bara um 100 atkvøður. Hetta gav sjálvstýrisflokkinum 11 tingmenn og sambandsflokkinum 9, takkað skeivleika á valskipanini.

Men við valið í 1932 fekk Sambandsflokkurin 3.955 og Sjálvstýrisflokkurin 2.930. Her var munurin 1.000 atkvøður fleiri atkvøður til Sambandsflokkinn.

So Dimmalætting gav ikki nógv fyri spádómskynstrið hjá Tingakrossi. Hetta kann vátta danska orðatakið, at “den der lyves død lever længe”.

Syrgiligar hendingar og kappar

Men sýslumansembætið kravdi framvegis sítt og hevði álvar-samar avbjóðingar.

Tann 18. desember 1931 fekk eg telefonboð um, at ein trolari ta

náttina var forlistur sunnanfyri Fámjin. Eg fór hagar beinanvegin. Tá var ikki koyrandi, so eg mátti fara við báti til Øravíkar og so til gongu til Fámjin, har eg fekk víst, hvar vanlukkan var hend.

Eg skrivaði grein í Dimmu um hetta. Eg vísti á, at tað skuldu fyri langari tíð síðani verið komin koyrivegur til Fámjin. Illveður og brim kundi í langa tíð forða fyri, at tað kundi komast til bygdina frá sjónum.

Tað var við forbergið beint við bygdina, at tað var hendur hesin sorgarleikur. Ein trolari úr Hull við 11 monnum, ið gleddu seg til at koma heim og halda jól saman við familjuni, sigldi á land við Skortaberg, og eftir fáum minuttum var trolarin farin í sor í brim-inum sum var.

Orsakað av náttarmyrkri og regndisi var sýnið ógvuliga vána-ligt. Her var heldur eingin viti, og hetta hevur verið ein orsök in til, at tað gekk sum tað gekk.

Beinanvegin fólk ið í Fámjin varnaðist, at tað var hend ein vanlukka, bleiv gjørt tað, sum kundi gerast fyri at bjarga manningini. Men tað var skjótt greitt, at eingin av monnunum var komin frá vanlukkuni á lívi. Tað varð eisini roynt at bjarga teimum deyðu, men hetta var eisini nyttuleyst í fyrsta umfari. (brot úr greinini)

Langs det berygtede over 1100 Fod høje Reyðabakki's stejle Skraaninger klatrede det modige og behjærtede Bjærningsmandskab, der bestod af omtrent hele Bygdens mandlige Beboere, samt tilkaldte 6 "Bakkamænd" fra Vaag, og Kommuneelægen var ogsaa med.

Det 600 Fod høje Forbjerg "Skortaberg" skilte dog Redningsmandskabet fra Vraget, der stadigvæk laa i en Heksekedel af Brænding.

For at faa Vished for, at ingen af de forulykkede laa ved Bjergets Fod tilbød af Bakkamandskabet Jacob Magnussen, Marius Olsen og Poul Magnussen at lade sig hejse ned over Forbjerget, der hælder betydeligt forover, hvilket

gør "siðið", saa meget mere farligt. Som den yngste blev det Poul Magnussen, der først skulle gøre Forsøget. Han blev bundet i Linen og hejst saa langt ned, at han til sidst var forsvundet i Brændingen for dem, der stod oppe paa Forbjerget og passede Linen. Han blev dernede saa længe, at han med sikkerhed mente at have konstateret, at ingen Lig var skyllet i Land ved Klippens Fod, og at absolut ingen kunne have bjerget sig levende i Land.

Tað var við sorg í sinni, at bjarg-ingarmanningin fór heim. Teir høvdu í hvussu er vónað, at um eingin var sloppin við lívinum, so kundi onkur teirra koma í vígða jørð.

Tað varð framvegis leitað fram

til at eyðmerkja líkini. Henda eyðmerking var sera hörð, og eg bleiv illa tilpassar av henni

Presturin Gullak Jacobsen helt eina hugtakandi gravartalu um hesar menn, sum vóru falnir á “Ærens Mark” eins og nógvir før-oyskir starvsfelagar, sum vóru farnir á sjónum.

Kvinnurnar í Fámjin høvdu eisini syrgt fyri, at kirkjan var pyntað við blómum, og øll bygdin luttók í hesi minning um farnu mennirnar.

Seinni var eg við Gullak Jacobsen, presti, sóknarstýris-formanninum, Albinus, og um-boðsmanninum, P. M. Mortensen, umborð á enska sjóverjuskinum Cherwell og tók ímóti einum krusfiksi og øðrum lutum, sum vóru latnir til kirkjuna í Fámj-

Líkini av sjólátnu bretunum bretunum vórðu borin inn í kirkjuna, og bygðarfólkið gav monnunum eina virðiliga jarðarferð.

við bergið. Sjey nætur gingu, men náttina millum 1. og 2. Jóladag vóru fyra lík rikin á land. Tey vóru av umsorgarfullum hondum borin inn í bygðakirkjuna, og jarð-arferðin var dagin eftir.

Í hesum sambandi mátti eg embætisins vegna fara til Fámjina 2. Jóladags morgun. Meðan eg saman við økislæknanum, Rasmussen, sýnaði líkini í forkirkjuni, kom tveir menn inn við hvør sínum líkamsluti.

Hjálptir av tatoverinigum bar

in. Hetta var í takksemi givið av reiðaranum á hesum Hulltrolaranum, sum kallaðist Gurdle-ness.

Etast ella í kirkjugarðin

Sum sýslumaður kundi ein fáa løgnar fyrispurningar.

Aftaná forlissið í Fámjin bleiv eg uppringdur av einum manni suðuri í oynni. Hann fortaldi, at hann hevði funnið eitt bein, har kjøt hekk við. Hann visti ikki, um hetta kundi vera mannabein

ella kanska var úr eini tunnu av saltkjøti, sum trolarin hevði havt við sum proviant. Hann vildi fegin vita, um eg helt, at hann kundi eta tað. Sjálvandi svaraði eg aftur, at um hann ikki var púra vissur í, at hetta ikki stavaði frá einum menniskja, so skuldi hann ikki so mikið sum hugsa um at eta tað. Men hvat skuldi hann so gera? Mitt svar var, at hann mátti grava tað niður í eitt horn í kirkjugarðinum.

Enn ein vanlukka

Nøkrum ár seinni hendi ein lík-andi vanlukka, tá ið ein trolari forlisti við Hvalba. Tá druknaði eisini øll manningin.

Hetta reisir spurningin, hvat ið kann gerast fyri at fyribygja slíkum hendingum. Eitt er at seta vitar. Sum er, er eingin viti frá Mykines til Sumbæ, her er talan um 60 fjórðingar. Tað skuldi verið so upplagt at havt ein vita í Fámjin.

Um vanlukkuna í Hvalba greið-ir Kristian frá:

Man hejsede Mandskab ned paa vestsiden af Grímsfjall, under hvis Fod, der var skyllet flere Lig i Land. Saa vidt jeg husker skulle Formanden for denne Aktion være Jens Jensen, Jens i Garðsenni. Han var som ung faldet med i fjeldene og havde knust sin højre skulder. Den daværende kredslæge – Jørgensen -, som var en meget dristig og dygtig kirurg, der til trods for meget primitive forhold foretog mange store og vanskelige operationer.

Han fik til opgave at flikke Jens sammen og gjorde det på den måde, at han fjernede det knuste skulderblad og satte armen fast til det, der var tilbage.

Ein skuldi trú, at Jens eftir hetta var púra avlamin, og ikki kundi gera stórvegis av arbeiði. Men Jens lat seg ikki sláa út. Hann helt fram við øllum arbeiði bæði innan- og uttangaðs sum til útróður og fuglaveiðu. Hann var altíð millum teir fremstu. Tað var ótrúligt ta orku, sum hesin maður hevði. Hann gjørdist 80 ára gamal og arbeiddi við at lossa kol til tað seinasta.

Ein trolari gekk seinni burtur við Hvalba. Her gjørdur hvalbingar eisini nógv fyri at bjarga likunum.